

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Herre Jesus, lär oss känna dig! Helige Ande, förklara Ordet för oss så att Jesus blir stor. Amen.

Predikotext är episteltexten från Hebr 4:15–16:

Vi har inte en överstepräst som inte kan ha medlidande med våra svagheter, utan en som har varit frestad i allt liksom vi fast utan synd. Låt oss därför frimodigt gå fram till nådens tron för att få barmhärtighet och finna nåd till hjälp i rätt tid.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Tema för vår gudstjänst i dag är *Jesu seger över frestelserna*. Första årgångens evangelium berättar om hur djävulen frestade honom i öknen då han blev svag och matt efter att ha fastat i 40 dygn. Också i dagens text talas om att han har blivit frestad, men vi har en annan tyngdpunkt: *Vår överstepräst*.

1. Översteprästen i GT

Ordet överstepräst känner vi alla igen från evangeliernas berättelser om Jesu lidandes historia. Ofta talas det om överstepräster, i pluralform. Det skulle egentligen bara finnas en, men romarnas politiska makt gjorde att den religiösa ordningen var satt på undantag så de insatte sådana till överstepräster som de godkände. Redan före påsk berättas det om hur översteprästerna och fariséerna sökte efter möjligheter att döda Jesus.

Vi ska gå tillbaka till Gamla testamentet och den tid när Gud gav föreskrifterna om tabernaklet och tjänsterna i tabernaklet, för de är förebilder för den överstepräst som är dagens huvudämne, alltså Jesus Kristus. Det betyder att vi går tillbaka i tiden ungefär 3 450 år.

Jakobs efterkommande, Israels barn, hade bott i Egypten i 400 år och blivit slavar som led svårt. Mose blev Guds redskap att föra ut folket och det skedde genom stora under. Efter att man hade gått genom Röda havet och blivit definitivt befriade från Egypten slog man

läger vid Sinai berg och Mose fick föreläsa den lag för folket som Gud gav honom på berget. Folket lovade att göra allt vad Gud befälde dem.

Men det gick illa. De höll inte vad de lovade. Om och om igen syndade de mot Guds bud. Och Gud måste straffa dem. Hur skulle det gå för detta folk som inte kunde hålla Guds bud?

Det hade gått riktigt illa om inte Gud hade lovat från allra första början att ge dem en Frälsare, och sett till att det folk där han skulle födas överlevde. För att de skulle påminnas om löftet om Frälsaren instiftade Gud offer som skulle bäras fram på en bestämd plats. Det fanns inget tempel ännu där i öknen. Men Gud gav order att man skulle göra ett flyttbart tempel, ett stort tält som kallades tabernaklet. Gud gav precisa föreskrifter hur det skulle se ut. Och så bestämde han vilka som skulle göra tjänst där.

Den viktigaste personen som tjänstgjorde i tabernaklet var översteprästen. Det var Moses bror Aron som blev den första översteprästen, och senare skulle hans söner och deras söner fortsätta att göra samma tjänst. Så fortsatte det också när Davids son Salomo byggde det sköna templet i Jerusalem ungefär 500 år senare. Och ännu på Jesu tid skötte översteprästerna tjänsten i det andra templet som byggdes upp efter återkomsten från Babel.

Det viktigaste som översteprästen skulle göra var att gå in i det allra heligaste en gång om året, på den stora försoningsdagen (3 Mos 16), och stänka blod från djuroffer på nådastolen. Vi läser några verser från 3 Mos 16:11–16:

11 Aron ska föra fram sin syndoffertjur och bringa försoning för sig själv och sitt hus. Han ska slakta sin syndoffertjur. 12 Sedan ska han ta ett fyrfat, fullt med glöd från altaret som står inför Herrens ansikte. Han ska fylla sina händer med krossad, väldoftande rökelse och bära in det innanför förhänget. 13 Han ska lägga rökelsen på elden inför Herren, så att ett moln av rökelse täcker nådastolen över vittnesbördet. Då ska han inte dö. 14 Och han ska ta av tjurens blod och stänka det med sitt finger fram till på nådastolen. Sju gånger ska han stänka blodet framför nådastolen med sitt finger.

15 Sedan ska han slakta folkets syndofferbock och bära in dess blod innanför förhänget, och han ska göra med blodet som han gjorde med tjurens blod. Han ska stänka det på nådastolen och framför nådastolen. 16 Så ska han bringa försoning för helgedomen och rena den från Israels barns orenheter och brott, från alla deras synder.

Lägg märke till att översteprästen först skulle offra för sig själv och sitt hus, och först sedan skulle han offra för folket. Offren verkade försoning för de synder han och folket hade begått.

Det som vi läste innehåller en stark symbolik som vi ska se närmare på med hjälp av Hebreerbrevet 9. Där berättas först om hur de viktigaste föremålen i tabernaklet var placerade och vad de hade för funktion.

6 Så var det ordnat. I det första rummet går prästerna ständigt in och förrättar sin tjänst. 7 I det andra rummet är det bara översteprästen som går in, en gång om året, och då aldrig utan blod som han bär fram för sina och folkets oavsiktliga synder.

Det första rummet var det heliga rum som prästerna varje dag gick in i för att offra dagliga offer och utföra reningar. Det andra rummet var avskilt från det första med ett förhänge. Bakom förhänget fick ingen annan än översteprästen gå in, och aldrig utan blod. Man kunde inte komma inför Gud utan skydd. I det allra heligaste fanns nämligen Guds heliga lagtavlor, de tio budorden, skrivna på stentavlor. Och inför Guds helighet kan ingen människa komma sådan hon är.

Sedan läser vi vidare:

8 Därigenom visar den helige Ande att vägen in i det allra heligaste ännu inte är uppenbarad så länge det första rummet består.

2. Jesus som överstepräst

Det allra heligaste var inte inom räckhåll för Israels barn, och inte för några andra människor heller. Men översteprästen fick gå in dit med ett blodsoffer som skydd. Översteprästen var en förebild för Jesus. Jesus är sann Gud,

utan synd, och därför kan han gå in i det allra heligaste. Han är vår sanna överstepräst.

11 Men nu har Kristus kommit som överstepräst för det goda som skulle komma. Genom det större och fullkomligare tabernaklet, som inte är gjort av människohand och alltså inte tillhör den här skapelsen, 12 gick han in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning.

Jesus hade blod med sig när han gick in. Han behövde inte ha blod från bockar och kalvar utan han gick med sitt eget blod. Han behövde inte offra för sina egna synder, för han var utan synd. Han offrade sitt blod på korset och det blodet öppnade vägen för alla människor att gå in i det allra heligaste, som är en bild av himlen. Och det behövde han inte upprepa varje år som hans förebild i GT gjorde. Det räckte med en enda gång. Det som han gjorde gäller för evigt: en evig återlösning.

Vi ser av beskrivningen i Hebr 9 att tabernaklet var en förebild, en symbol för något större. Tabernaklet hörde till den här skapelsen. Det större och fullkomligare tabernaklet är inte ens det praktfulla tempel som Salomo lät bygga. Det är inte gjort av människohand. Vad är det då?

Det fullkomliga tabernaklet, det som inte är gjort av människohand, det är himlen. Jesus öppnade vägen till himlen för oss och för alla människor då han dog på korset. Det sägs så här i Matt 27:51f:

51 Då brast förhänget i templet i två delar, uppifrån och ända ner. Jorden skakade och klipporna rämnade, 52 gravarna öppnades och många avlidna heliga fick liv i sina kroppar.

Gud gav verkligen en åskådlig undervisning om hur GT blev NT! Förhänget rämnade så att var och en som fanns i det första rummet nu kunde se in i det allra heligaste, något som tidigare var omöjligt. Och inte bara det, många som låg i gravarna fick liv och gick ut ur gravarna. Det här vet vi inte mycket om. Vi vet inte vilka de var och vad de gav för vittnesbörd. Men det vet vi, att de alla dog igen, precis som Lasarus gjorde, han som Jesus

hade väckt upp från de döda. Jesus var den första som uppstod på riktigt och fick en förhärligad kropp. Och han förblev levande.

3. Frestad i allt, men utan synd

Hur kunde Jesus öppna vägen till det allra heligaste med sitt blod?

Förklaringen till det finns i vår text:

Vi har inte en överstepräst som inte kan ha medlidande med våra svagheter, utan en som har varit frestad i allt liksom vi fast utan synd.

Jesus var utan synd. Han var sann Gud, han kunde inte synda. Men han var ändå inte långt ifrån oss. Han var frestad i allt som vi. Det som skilde honom var att han inte föll för frestelserna som vi alltför ofta brukar göra.

Man brukar ibland fråga om det skulle ha varit möjligt att Jesus hade fallit för djävulens frestelser. Vi behöver inte spekulera, men vi vet tre saker:

- 1) Jesus blev frestad i allt. Det var verkliga frestelser han mötte. Det var ingen inbillning.
- 2) Om Jesus hade fallit i synd och följt frestarens råd, då hade han inte kunnat frälsa oss från synden. Då hade djävulen tagit makten och vi hade varit hjälplöst utlämnade åt honom för tid och evighet.
- 3) Jesus föll inte för frestelserna, inte en enda. Han var helt syndfri. Och han segrade över djävulen och tog ifrån honom hans triumf.

Eftersom Jesus var frestad i allt kan han ha medlidande med våra svagheter. Det finns ingen svårighet, inget lidande, inga anfäktelser som inte Jesus har genomlevt. Han vet precis hur vi har det.

Men det är inte nog med det. Det är inte så att Jesus bara har medlidande med oss och att vi därför får det lättare, då han går med oss och bär oss. Han gottgör för allt det onda vi har gjort. Han betalar lösepenningen för att vi som var djävulens gisslan skulle bli fria. Och den lösepenningen är hans blod. Han måste dö för våra synder. Det räckte inte med blodet

från bockar och kalvar. Ett sådant offer bar den gammaltestamentliga översteprästen fram varje år. Då bockar och kalvar gav sitt blod hade det bara ett symboliskt värde. Och det värdet gällde bara ett folk, utvalt bland många andra, för en kort tid. Men det var ett vittnesbörd om Honom som skulle bära fram ett offer med ett oändligt värde, ett offer som skulle gälla för eviga tider och för alla människor som någonsin levat.

Det var om honom som Johannes Döparen sade (Joh 3:29): *Se Guds Lamm, som tar bort världens synd!*

Han sa inte, som man har ändrat till i folkkyrkans liturgi: *Se Guds Lamm, som bär världens synder!* Han gör mera än bär dem och har medlidande med oss. Det gör han också, men det största är att *han har tagit bort världens synder.*

Det är därför vi sjunger i sommarsången:

Mer än allt må du lovsjunga Herrens frälsningsråd, varigenom mänskosläktet vann en evig nåd. Intet mer oss utestänger ifrån himlens höjd. Frälsta själ, tag del i sången, lova Gud med fröjd!

Det finns inget förhänge längre som skiljer oss från himlen. Vår överstepräst gick in bakom förhänget och stänkte sitt blod på nådastolen, så att lagens tavlor inte längre kan anklaga oss.

Därför får vi avsluta med Hebreerbrevets förmaningar (10:19–25):

19 Bröder, i kraft av Jesu blod kan vi därför frimodigt gå in i det allra heligaste 20 på den nya och levande väg som han öppnat för oss genom förhänget, det vill säga sin kropp. 21 Vi har en stor överstepräst över Guds hus.

22 Låt oss därför gå fram med ärligt hjärta i trons fulla visshet, med hjärtat renat från ont samvete och med kroppen badad i rent vatten. 23 Låt oss orubbligt hålla fast vid hoppets bekännelse, för han som har gett oss löftet är trofast. 24 Låt oss ge akt på varandra och sporra varandra till kärlek och goda gärningar. 25 Och låt oss inte överge våra sammankomster, så som några brukar göra, utan i stället uppmuntra varandra,

*och det så mycket mer som ni ser att dagen
närmar sig.*

Bön: Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.